

ACC. N:R M. 15849:1-4.

Landskap: Småland Upptecknare: Vega Joëlsson, Algutsboda
Härad: Uppvidinge Berättare: John Joëlsson, "
Socken: Algutsboda Berättarens yrke: _____
Uppteckningsår: 1935 Född år 1879 i _____

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND
—

Julse der. s. 1-4.

Gamla jul seder i min hemtrakt.

I vår tid börjar julförberedelserna ungefär vid Lucia och i en del hem kanske inte ens så tidigt. Men våra förfäder började tänka på julen redan vid skörden. Då tog man undan horn, som skulle användas till juldrygden. Vid höstslakten sparades talgen till ljusstöpsningen.

Strax före jul var den stora byken. På den tiden fingo bykgummarna ligga ute vid sjön och klappa kläderna, och isbitar och vatten stänkte om dem. Tvätten var alltid stor, så hela natten hade de arbete. Men klockan tolv bjöd husmor själv på kaffe och en stor "byksup" att värma upp sig med.

Brygden var nästan det viktigaste av hela julstöket. Mor var själv med och hjälpte till att brygga juldrycket samt en av jungfrurna.

Drickat skulle vara taggat på kaggar några veckor före jul.

Från höstslakten hade man sparat talg till ljusstöpningsen. Det skulle stöpas julotteljus och grenljus av olika storlek. Alla familjens medlemmar skulle ha var sitt grenljus, fars och mors ljus skulle vara större än barnens.

De som voro kyrkvårdar i församlingen hade i uppdrag att skaffa talg och stöpa ljus till kyrkan, vilka skulle brinna under jubbottan.

Även barnen hade julförberedelser. De skulle ordna med julgransgranblåten, så den var i ordning till jubaftonen, och granen pryddes ju oftast med stjärnor och gislander som de klippt av papper, samt hemstjötta ljus.

Vekarna, som skulle vara i ljusen, spunnos hemma under året.

Dagen före jubafton gjorde man i ordning

julgåvor åt de fattiga på ålderdomshemmet.
 Var och en fick en limpa, en skrädkaka, kaffe,
 socker och talgljus. På julaftonen avlämnades
 detta till de gamla då en av jagorna fick gå
 dit med det. Likadana högar gjordes i ordning
 och lades i skafferiet för att lämnas åt dem,
 som gingo omkring i gårdarna för att få
 lite mat till julen.

Klockan tolv på julaftonen var det
 jultraktering i köket på gården för såväl
 stattare som byghuggnar, och det bjöds på
 all slags julmat och varm glögg, och till
 barnen skickades det hem julprisar med
 gatter i.

När allt folket hade gått, började
 husbondfolkets mera privata jul.

På julmorgonen skulle alla upp för att
 resa till kyrkan. De färdades på den tiden

antingen i släde eller gäende. De lyste sig med stora blass, och framkomma till kyrkan kastade de alla blassen i en hög. Det blev ett stort bål, som brann ner, medan folket var inne i kyrkan.

På annandagen började julkalasen, då grannarna besökte varandra för att avsmaka julmaten.

Det räckte inte med att vara. folket på gården hade det festligt och trevligt, även kreaturen fingo lite extra gott. Hästen skulle ha ~~de~~ den finaste havren och korna en famn fint hö, och ibland fingo de även var sin brödbit.

Meddelat av John Järlsson

Bodaskog, Algutsboda. Född 1879

Bodaskog, Algutsboda. den 5 jan 1935

Vega Järlsson.